

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

X. Vtrum hoc tempore Caesaream Cappadociae iverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

clesiam modis omnibus vexare aggressus est Severus Imperator. Cum enim per totum or- A
 bem sese Christiana fides effunderet, veritus quippe est vir cautus ac diligens ne hinc ali-
 qua existeret rerum conversio. Toti itaque Ecclesiae bellum atrox indixit. Ægypto tunc
 præerat cum imperio Latus, qui ut Imperatori fidem suam præstaret ac diligentiam, in
 Ægyptios Christianos, sed in Alexandrinos præcipue ferino ritu defaviit. Tum vero Ori-
 genem ingens martyrij cupido incescit, qui se cum hoc fecisset, egregium scilicet vitæ fru-
 ctum cepisse arbitrabatur. Præsentit id mater, & precibus ac rationibus excogitatis vix filij
 propositum represit. Quod omnibus porro votis concupiverat filius, id repente patri ob-
 jectum est: qui in vincula Christi nomine coniectus, morti destinatur. Sopitum martyrij
 desiderium in Origenis animo excitavit Leonidæ constantia, ut quavis sibi potius fu-
 beunda tormenta, quam à sperata martyrij gloria discedendum putaret. At mater adhibitis B
 frustra stibus filij impetum tardavit arte, & occultis ipsius vestimentis invitum domi reti-
 nuit. Itaque quod ipse facere non potuit, patri ut faceret literarum adhortationibus au-
 ctor fuit: quibus confirmator effectus Leonides capitis supplicium tulit, anno, ut dixi, Se-
 veri decimo, ad X. Cal. Maias, ad quem diem mors eius refertur in Romano Martyrolo-
 gio. Bona eius, quibus familiam dum viveret honeste toleraverat, fisco sunt addita: atq;
 ita Origenis, cum matre ac sex parvulis fratribus in summa egestate & lucu relicti, opes
 omnes contusa sunt. Christianis favebat Alexandria nobilis & opulenta mulier, & fa-
 cultatibus suis sublevabat inopes, sed Orthodoxos ab Hæreticis parum caute discernerebat:
 nam Paulum quemdam Antiochenum, inter Alexandrinos Hæreticos primas tenentem,
 non opibus solum fovit, sed domi etiam exceptum in filium adoptavit. Origenis illa quo- C
 que casum miserata, pueri languescere non sinit industriam, & animum incultu torpere;
 sed victu, ceterisque rebus commode & liberaliter habuit. Inde Origeni aliqua cum Paulo
 intercessit consuetudo: sed quamvis ad hunc propter eloquentiam homines non Hæretici
 modo, sed Orthodoxi etiam concurrerent, numquam adduci potuit Origenes ut preca-
 tionum cum eo confociaret usum, quod Ecclesiae legibus vetitum esse meminerat. Non
 leviter hic ab Eusebio, quem tamen asseclatur palam, sed hoc loco, ut videtur, intellexit
 parum, dissentit Nicephorus: Paulum quippe divitis hujus formine maritum fuisse scribit,
 Origenem adoptione filium; quod ex male acceptis Eusebij verbis sensisse illum statim
 intelliget, qui verba eius contenderit cum Eusebianis, vel Rufini interpretationem cum D

Niceph. lib.
3. cap. 1.

IX. Acceptum in eoinmodum diligentia sarcire cupiens Origenes, & fortunam industria
 sublevare, traditam sibi à Patre humanorum doctrinarum cognitionem acerrimis studiis ex-
 coluit, tantosque fecit in Grammaticis disciplinis progressus, ut eas publice docendas susci-
 peteret. Hinc largus illi ad usus vitæ necessarios proventus. Ethnicos autem adeo illexerat
 Christi religio, ut metu fugatis Ecclesiae Doctoribus, consuerent ad Origenem adhuc ado-
 lescentem, sed doctrina in adolescentia & virtute conspicuum, ab eoque sacra sibi dogma-
 ta exponi vellent. Cujus sermonibus affecti plerique, Christi suscepta fide, in inti-
 mam ejus familiaritatem sese adjunxerunt. Itaque Alexandria Ecclesiae Episcopus Deme-
 trius, non felicius Christianorum res in Ægypto reparare se posse credidit, quam si Cate-
 chumenorum curam uni Origeni octodecim annos nato demandaret. Vtrasque hic igitur E

Nova interim Aquilæ Alexandria Præfæcti in Ecclesiam detonuit Persecutio, in eaq; Ori-
 genes singularibus fidei, pietatis, ac constantiæ speciminibus editis magnam sibi inter
 Christianos famam & gratiam peperit. Cum enim traheretur ad necem Martyres Christi,
 obvios amplectebatur, asseclabatur euntes, morientibus aderat, & tormentorum savitiam
 allocutionibus & solatis levabat. Vnde circumstantis populi conversa in se iracundia,
 lapidibus appetitus, cum nefariorum hominum vix effugisset manus, statim domus
 eius, quam frequentari Catechumenis adverterant, armatis hominibus circumfessa est.
 Mihi imprimis eorum probatur opinio, qui tempestatu huic egregium Origenis facinus, ab
 Epiphatio commemoratum adjungunt, quando eum adraso vertice, quales Ægy- F
 ptiorum Deorum ministri esse solent, pro fani Serapidis gradibus statuentes Ethnici, pal-
 marum ramos præbere jussertunt Sacerdotibus, qui ad obeunda sacra ascendebant, quo
 more eorum gravissima ceremoniæ continentur. Acceptis ille palmarum furculis, præsentis
 animo & erecto, adstantes alta voce sic allocutus est: Adeste, accipite ramos, non Tem-
 pli Idolis consecrati, sed Christi. Quibus Gentilium in se concitatis animis, fugere, latita-
 re, & latebras crebro commutare coactus est.

Epiph. lib.
64. cap. 1.

Baron. ad
A. 101. N.
6.
Fall. Lant.
cap. 147.

X. Alexandria sub idem tempus excessisse ipsam, & Casaream Cappadociæ confu-
 gisse cenfet Baronius, Palladij auctoritate permotus, qui Origenem scribit, cum Gen-
 tilium vexationem fugeret, Casareæ apud Iulianam virginem delituisse biennio, & in literis ani-
 mum habuisse. Deinde hæc subneclit: *ὁ ὄργης δὲ ταῦτα ἐν τῶν γοργαμῆρα ἐν παλαιότητι βιβλίου*

A *αρχαία, ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πῶς ἐκείνη τὴν βιβλίον εὐεργετοῦ ἔχει ἡ Ἰουλιανὴ ἢ παρ' ὧν ἐκείνη ἀποστολὴ, καὶ πῶς παρ' αὐτῆς. ἢ ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτῆς συμμαχίου τῆς ἱερουσαλῆμ ἢ ἡ ἀρχὴ τῆς εἰληθῆναι.*
 Manifesto hæc sibi repugnant: nam si librum illum manu sua exaravit Origenes, quomodo illum à Symmacho habere potuit Iuliana? quomodo eum apud Iulianam Origenes reperire? Lege, *ἄπο ἱεροῦ ἱεροῦ*. proclivia fient omnia. Sese in antiquissimo libro verba hæc manu Origenis scripta reperisse ait Palladius: *Hunc librum invenit apud Iulianam virginem, in Caesarea civitate, dum apud ipsam laterem, quæ illam ab ipso Symmacho interprete Iudeorum se accepisse referebat.* Quoniam autem alibi docet Eusebius Symmachi Commentarios in Evangelium Marthæ, & ab eo concinnatam Scripturæ interpretationem, à Iuliana Origenem accepisse, quæ ea porro jure successionis ab ipso Symmacho habebat, inde collegit Baronius
 B ex iis Symmachi libri memoratis ab Eusebio unum cum fuisse, quem manu Origenis notatum vidit Palladius; vel Commentarios nempe in Matthæum, vel Interpretationem ipsam Scripturæ. Præterea non alia Origenem de causa latuisse apud Iulianam censuit, quam ut aliquam Ethnicorum adversus Christianos Persecutionem devitaret, vel Severi scilicet, vel Maximini, vel Decij: cum Maximini autem vel Decij ætate hi iam Symmachi libri exiissent in lucem, & ad Origenis proinde notitiam venissent, tum certe ab eo fuisse inventos, dum Severi bellum in Ecclesiam fereret. Halloxium traxit in assensum ea Baronij ratio, quam accuratius tamen excutiamus. Quem librum Origenis manu notatum vidisse se ait Palladius, is erat antiquissimus: atqui Palladium ducentis circiter annis Symmachus antecessit. An vero ducentorum annorum codex, antiquissimus dici possit, existiment eruditi, qui sciunt quot sæcula ejusmodi codices durando vincere soliti sint. Symmachum ergo liber iste auctorem non habuit. Quos autem à Iuliana Symmachi libros accepisse Origenem prodit Eusebius, ab ipso fuerunt Symmacho elaborati. Ad hæc fuit *αρχαία* ille Codex quem vidit Palladius: at neque Symmachi Commentarios, neque Scripturæ Interpretationem, *αρχαία* fuisse scripta cuiquam bene sano persuadebitur. Alius ergo fuit ille Palladio commemoratus liber, alij Eusebio. Nec mirum sane utrosque à Iuliana accepisse Origenem, cum verisimile sit universam Symmachi Bibliothecam ad Iulianam hereditario jure pervenisse, cuius ipsa deinde Origeni copiam fecerit. Hinc ergo frustra concludit Baronius Symmachi interpretationem & Commentarios tunc ab Origene fuisse inventos, cum imperium teneret Severus, & Ecclesiam male haberet, propterea quod jam tum in Origenis, omniumque adeo manus venerant, cum Maximinus, aut Decius Christianam rempublicam oppugnarunt. Ac si fieri non potuerit, ut quamvis jam innotuissent multis hæc lucubrationes Symmachi, ipsum tamen Origenem aliis distinctum rebus effugerint. Eandem ejus latitationem narrat Eusebius, ipsum
 C que ait ex ædibus in aedes fugientem migrasse, non ex urbibus in urbes; & tota urbe nequam potuisse occultari, non vero Alexandrinis finibus excessisse. Tum continuo subijcit tot ejus exemplo ad Christi partes fuisse adductos, ut crescente in dies Catechumenorum numero, quos ipsi soli instituendos commiserat Demetrius Alexandrinus Episcopus, Grammaticæ artis professione se abdicaverit. Quibus ita ab Eusebio conjunctis quis tam longinquum, tamque diuturnum iter putet intercessisse? Cum illud ergo tempori huic minime possit aptari, commodius aliud infra reperire conabimur.

usq. Hist. lib. 6. 17

Eu. lib. 6. cap. 3.

E XI. Confluente in dies ad Origenem, ut dixi, auditorum numero, quos partim Grammaticæ studium, partim Christianæ doctrinæ percipiendæ cupiditas alliciebat, parum sibi convenire credidit tradere elementa literarum, qui Verbo Dei hominum mentes posset imbueret. Quamobrem abrogavit sibi tradendæ Grammaticæ munus, & ad celebrandas meliores doctrinas se convertit. Atque hinc imminutos rei familiaris fructus ut faceret, professorio muneri utiles libros, quorum pretiosa ipsi suppellex erat, distraxit omnes, ac diurnæ quatuor obolorum pensionis pretio vendidit, ne operi suo destinatum domesticæ rei sollicitudo retraheret.
 XII. Ad rerum divinarum studium accessit etiam virtutum omnium, quæ essent Christiano dignæ, usus assiduus. Dies docendo, noctes legendo conterebat. Iejunia longa, somni breves, quos humi tantum, vel in stercora abjectus capiebat. Frigoris ad hæc patientissimus; vini, olei, aliarumque rerum; quibus irritatur gula, & ad laborem ferendum remollescunt homines, abstinentissimus, usque adeo ut tentaretur valetudine, & stomacho laboraret. Christianum Philosophum vere dixisset. Cujus tanta fuit inter Gentiles Philosophos, & Christianos admirabilitas, ut ad ejus imitationem totos se componerent, ipsiusque adorationibus incensi palmam martyrij consequerentur. Hinc illi Plutarchi, Heraclides, Sereni, Heraides, & Herones, quorum morte Christiana res valde illustrata est.

XIII. Interea dum hæc geruntur corpus suum evirare Origenes ausus est, sive ferro
 excæcis genitalibus, ut crediderunt Hieronymus, & Nicephorus; sive medicamento exci-

Hier. ep. 66. Niceph. lib. 5. cap. 4.